

[Schmidt.]

og som derfor skal hjælpes, de taler om andre, der ikke er solvente, men som skal hjælpes, fordi der dog er Haab om, at de saa kan komme i Gang igen, og de taler om Folk, der er insolvente, og som ikke kan komme i Betragtning, fordi deres Stilling er fuldkommen haabløs.

Nu kan det være et Fortrin ved Love, at de gaar i Enkeltheder, at de specialiserer sig. Men vi er jo Vidne til Begivenheder, der generaliserer i høj Grad, til en Nød, der generaliserer paa den Maade, at man kan sige, at der ikke er nogen, der kan svare enhver sit ved Hjælp af det, Ejdendommen indbringer; den indbringer ikke det, der kræves, det er en fuldkommen Umulighed.

Derfor er man ikke saa glad ved en saadan Lov som den her foreslaaede, skønt vi netop mener, at det vigtigste, man maa forlange, er en Moratorielov. Ja, men en Moratorielov maa ikke være knyttet til saa og saa mange Betingelser, saa skaber den ikke Ro. Det er jo Nerverne, der er fuldkommen i Uorden dernede, og man kan forstaa, at de er i Uorden, thi Folk dernede ved ikke, hvorledes de har det, og hvorledes de skal komme ud af Vanskelighederne.

Derfor maa ogsaa en Moratorielov, i det mindste for Landet dernede, være generel, saaledes at der ikke skal en Undersøgelse til i de enkelte Tilfælde, en Undersøgelse af, om der kan gives Henstand eller ej. Det ved man i Forvejen dernede, at det trænger man til overalt. En Moratorielov af den Art vilde være den rigtige, og jeg vil netop af den Grund afholde mig fra at stemme angaaende det foreliggende Lovforslag.

Justitsministeren (Zahle): Til det ærede Medlem Hr. Krag skal jeg sige, at jeg ikke forstaaer hans Forbavselse over, at jeg ikke indlod mig paa at diskutere, hvad der er foregaaet i et Udvalgsmøde, hvor jeg ikke har været til Stede. Det er dog det naturligste, at jeg holder mig til det, jeg ved Besked om paa første Haand, og hvor ingen Fejltagelse er mulig. Det, der foreligger til Forhandling her, er den Erklæring, som er afgivet over det fra Landstinget tilbagesendte Lovforslag. Og hvad det ærede Medlem Hr. Krag har maattet sige eller ikke sige i Udvalget, foreligger aldeles ikke til Behandling her i dette høje Ting i Dag. Den Fejl, der er begaaet, er, at det ærede Medlem Hr. Krag har fremdraget saadanne Udtalelser her. Men det

er ingen Fejl af mig, at jeg hverken kan eller vil indlade mig paa at diskutere dette.

Til det ærede Medlem Hr. Christmas Møller skal jeg sige, at hvis man har ønsket en Ministers Tilstedeværelse i et Udvalg, men der i Stedet for er kommet skriftlige Oplysninger, saa maa det sikkert være, fordi disse Oplysninger har været ganske fyldestgørende. (*Christmas Møller: Ja, men det var de ikke, Hr. Minister. — Krag: De kom slet ikke Spørgsmaalet ved.*) Ja, saa kommer det an paa, om man har spurgt tydeligt nok. Men i hvert Fald kan jeg personlig ikke tage imod en Bebrejdelse for, at jeg ikke skulde være kommet til Stede i ethvert Tilfælde, hvor et Udvalg har ønsket, at jeg skulde gøre det.

Det ærede Medlem Hr. Krag udtalte, at hvis man ikke gik ind paa den § 10, som er foreslaaet af Landstingsflertallet, eller paa noget lignende som denne § 10, saa kunde der ikke blive noget ud af dette Lovforslag, og saa vilde man ogsaa standse Drøftelsen af alle de andre Problemer, som Krisen har rejst. Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller fulgte noget efter ved at tale om, at der i vidt Omfang ikke blev noget Resultat. Jeg tror dog, vi skulde holde os til denne Sag, som foreligger her i Dag. Om den har det ærede Medlem Hr. Christmas Møller vist meget rigtigt sagt, at den stiler mod Fællesudvalg. Lad os lade denne Sag gaa i Fællesudvalg og saa se, om det ikke er muligt at blive enige om den der. Der er jo meget, der presser paa, det er meget nødvendigt at faa et saadant Lovforslag gennemført. Men lige saa sikkert som det er, at Lovforslaget er nødvendigt, lige saa sikkert er det ogsaa nødvendigt, at man ikke vedtager det i en Form, som kan true Statens Finanser med Ødelæggelse.

Der bliver saa sagt til mig, naar jeg ikke vil gaa med til den ubegrænsede Risiko efter § 10: kom saa med et Forslag med en begrænset Risiko for Staten. Dette vil være en overmaade vanskelig Opgave, for enhver Begrænsning, der stilles for Statens Risiko, kan i de allerfleste Tilfælde blive et Bolværk, som Strømmen meget let fejer til Side. Naar nogle er hjulpet, vil man nemlig, naar Nøden bliver større, sige: hvorfor skal saa ikke de andre hjælpes? Naar Tabet bliver meget større end ventet, saa er det ikke sikkert, at den Begrænsning vil holde, og derfor maa man staa paa det Standpunkt, at man ikke vedtager Love, som kalder Ansvar for Erhvervslivets Risiko og Tab ned over Staten.